

รังสีปริตนา

นิตยา สุวรรณเวลา *
โลจนา อรรถนรินทร์ *

ผู้ป่วยชายจีนอายุ 60 ปี มาโรงพยาบาลด้วยอาการอ่อนเพลียหลังเป็นหวัด ถ่ายอุจจาระดำมา 20 วัน ผู้ป่วยเป็นเบาหวานมาประมาณ 10 ปี การตรวจร่างกาย ผู้ป่วยซีด คลำตับได้โตเล็กน้อยและตรวจอุจจาระพบมีเลือด

จงบอกความผิดปกติให้เห็นในภาพรังสี Upper G.I. study.

เฉลย Leiomyosarcoma

ภาพรังสี Upper G.I ของกระเพาะอาหาร เห็นมีก้อนลักษณะขรุขระขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 6 เซนติเมตรในส่วนต้นของ pylorus ก้อนยื่นเข้าไปในกระเพาะเป็นส่วนใหญ่ไม่มีการอุดกั้นของกระเพาะอาหาร

* ภาควิหารังสีวิทยา คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ลักษณะที่เห็นในภาพรังสีจะต้งวินิจฉัยแยกโรคต่าง ๆ ได้แก่

1. Adenocarcinoma
2. Leiomyoma หรือ Leiomyosarcoma
3. Bezoar
4. Blood clot
5. Carcinoid tumor

Leiomyosarcoma เป็นมะเร็งของกระเพาะอาหารที่พบได้ประมาณร้อยละ 1 ของมะเร็งของกระเพาะอาหารทั้งหมด พบได้ในเพศชายมากกว่าเพศหญิง ผู้ป่วยจะมาด้วยอาการอาเจียนเป็นเลือดหรือถ่ายดำ, มีก้อนในท้อง, แน่นท้อง เป็นต้น

ลักษณะทางพยาธิวิทยา เป็นกลุ่ม spindle shaped ของ smooth muscle with moderately pleomorphic and abundant mitotic figures ซึ่งแยกออกจาก Leiomyoma

ลักษณะทางรังสีที่สำคัญ

มักเป็น intraluminal lesion ที่ค่อนข้างกลมหรือเป็นรูปไข่ ขอบเรียบและพบแผลบนก่อนได้บ่อย ๆ เกิดจากการมี stretching ของ mucosa โดย submucosa mass ขนาดมักจะใหญ่อาจพบได้ถึง 15 ซม. ส่วนใหญ่ไม่ทำให้มีการอุดตันของทางเดินอาหาร ตำแหน่งที่พบบ่อยมักจะเป็นส่วน distal part อาจพบที่ proximal part ได้เช่นกัน ในบางครั้งก้อนจะโตออกทาง subserosa ทำให้เกิดลักษณะของ extragastric lesion ทำให้มี displacement ของกระเพาะอาหารได้ และทำให้ลักษณะก้อนทางรังสีที่ใต้เห็นจะคุ่มมีขนาดเล็กกว่าก้อนคล้ำได้

ในการวินิจฉัยทางรังสี ควรใช้ double contrast technique และใช้ barium จาง ๆ จะทำให้ false negative finding ลดลง การวินิจฉัยแยกโรคจาก adenocarcinoma และ leiomyoma ทำได้ยากในทางรังสี แต่สำหรับ Bezoar ซึ่งเป็นสิ่งแปลกปลอมประเภทเส้นผมหรือ fiber ต่าง ๆ จะให้ลักษณะสำคัญคือก้อนเคลื่อนที่ไปตามการเปลี่ยนท่าของผู้ป่วย มักพบในผู้ป่วยจิตเวช blood clot ให้ภาพรังสีที่แยกออกจาก Bezoar ยากเช่นกัน

เอกสารอ้างอิง

1. Margulis AR. Alimentary tract roengenology vol. 1. St. Louis : C.V. Mosby, 1967
2. Lee IF : Gastric leiomyoma and leiomyosarcoma – five year. Postgrad Med J 1979